

Bryssel den 24 april 2026
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

NOT

från: Ordförandeskapet
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: Grundläggande färdigheter och det europeiska utbildningsområdet: bygga
broar för framtiden
– *Diskussion*

För delegationerna bifogas en vägledande not från ordförandeskapet i ovannämnda ärende inför diskussionen i rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) den 11 maj 2026.

Grundläggande färdigheter och det europeiska utbildningsområdet: bygga broar för framtiden

Vägledande not från ordförandeskapet

(Utbildning, ungdom, kultur och idrott)

Vår värld förändras i högre takt än någonsin. Den ökande tekniska omvandlingen, inbegripet den snabba utvecklingen och användningen av artificiell intelligens, demografiska utmaningar, geopolitiska kriser, hälsokriser och klimatkriser samt komplexa samhällsliga och ekonomiska utmaningar, skapar nya förutsättningar. Mot bakgrund av dessa förändringar står EU också inför en utmaning på konkurrenskraftsområdet. Arbetsmarknadens behov håller på att förändras, vilket kräver anpassningsförmåga, inbegripet förmågan att omskola sig, fortbilda sig och reagera på föränderliga arbetskrav.

I detta sammanhang har utbildningssystemen i Europa en avgörande roll att spela när det gäller att främja innovation och att stärka den europeiska konkurrenskraften, hantera samhällsutmaningar och stärka motståndskraften. Samtidigt förväntas de i allt högre grad hjälpa människor att både få anställning och att utvecklas som aktiva, välinformerade och motståndskraftiga medborgare som kan navigera i komplexa och snabbt föränderliga miljöer. Därför måste utbildningssystemen fortsätta att utvecklas för att förbereda människor inför en snabbt föränderlig framtid, med förändringar i samhället, ekonomin och på arbetsmarknaden. För att uppnå detta behöver man ständigt anpassa nationella strategier, kartlägga politiska åtgärder för att förbättra läranderesultat och i slutändan främja en framgångsrik utbildning för alla lärande.

Inom det europeiska utbildningsområdet erkänner medlemsstaterna att utbildningssystemen är avgörande för att utrusta individer med de färdigheter och den kompetens som krävs för att lyckas i livet, på arbetsmarknaden och i samhället. Både rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030) och det betydande arbete som hittills gjorts i rådet med förberedelserna inför den andra cykeln belyser det ständiga engagemanget för kvalitet, rättvisa, inkludering och framgång för alla liksom beslutsamheten att fullt ut förverkliga det europeiska utbildningsområdet senast 2030.

Det finns mål för att övervaka framstegen och kartlägga utmaningar; framför allt bör andelen 15-åringar med svaga färdigheter i läsning, matematik och naturvetenskap understiga 15 % senast 2030, och andelen åttondeklassare med svaga färdigheter i data- och informationskompetens bör understiga 15 % samma år. Uppgifter på EU-nivå tyder på att framstegen fortsätter att vara ojämna i förhållande till de mål som man enades om 2021. Även om positiva trender kan observeras på vissa områden kvarstår utmaningar när det gäller att säkerställa att alla lärande tillgodogör sig det som krävs för att lyckas i ett snabbt föränderligt sammanhang. Därför behövs kritiska reflektioner om nuvarande politiska tillvägagångssätt och strategier, i synnerhet för att undersöka olika sätt att stödja alla lärande på ett effektivare sätt. Höga politiska ambitioner måste vara bättre anpassade till ett effektivt genomförande för att säkerställa bättre resultat. I detta avseende fortsätter samordning och samstämmighet mellan EU:s initiativ på utbildningsområdet, särskilt de som rör färdigheter och kompetens, liksom konsekvent stöd till nationella utbildningssystem att vara centrala mål.

De senaste EU-initiativen har belyst behovet av att investera i färdigheter och kompetens. Att fokusera på humankapital anses vara avgörande för EU:s välbefinnande, ekonomiska motståndskraft och unika sociala marknadsekonomi. I kommissionens meddelande om kompetensunionen betonas behovet av en starkare utbildningsgrund och kompetens för alla, för att säkerställa bred tillgång till utbildning, livslångt lärande och sysselsättningsmöjligheter samt hantera omställningar och kriser. Kommissionens handlingsplan för grundläggande färdigheter syftar både till att hjälpa medlemsstaterna att förbättra resultaten på områden som läs- och skrivkunnskap, matematik, naturvetenskap, digital kompetens och medborgarkompetens och till att bidra till bredare mål kopplade till konkurrenskraft, motståndskraft och demokratiskt deltagande.

Även om det saknas en enhetlig förståelse av begreppet ”grundläggande färdigheter” ligger fokus i denna diskussion på de grundläggande färdigheter som varje individ bör tillgodogöra sig som en minsta grund för utveckling genom utbildning, livslångt lärande, anställbarhet och aktivt deltagande i samhället. Denna förståelse skulle kunna innebära ett bredare och mer övergripande perspektiv som även omfattar generella färdigheter såsom kritiskt tänkande, kommunikation, anpassningsförmåga, samarbete och samhällsengagemang, vilka är centrala på alla nivåer och inom alla typer av utbildning, och dessutom under hela livet.

Framöver behöver dessa fundamentala färdigheter inte bara stärkas, utan också kontinuerligt omdefinieras mot bakgrund av framväxande omständigheter, för att effektivt stödja individer så att de kan lyckas i livet, arbetslivet och det demokratiska samhället och hantera komplexitet, osäkerhet och förändring. Utbildningssystemen måste förutse förändringar, anpassa det fundamentala lärandet till nya behov och säkerställa att de lärande är rustade både för dagens utmaningar och för morgondagens möjligheter. Detta kräver också att man integrerar ett perspektiv för livslångt lärande på alla nivåer och inom alla typer av utbildning, och ser till att möjligheter till kompetenshöjning och omskolning finns tillgängliga i alla skeden av livet.

Mot bakgrund av det ovanstående uppmanar ordförandeskapet ministrarna att besvara nedanstående frågor inför en diskussion i frågan. Vänligen begränsa inläggen till högst tre (3) minuter.

1. Mot bakgrund av detta snabbt föränderliga landskap, hur bör de nationella utbildningsstrategierna anpassas för att ge de lärande de fundamentala färdigheter de behöver för att lyckas i dag och för att hantera morgondagens utmaningar? Är våra utbildningssystem tillräckligt flexibla och framtidsinriktade för att kunna fullgöra sina uppdrag?
2. Hur kan samarbete på EU-nivå, i synnerhet genom det europeiska utbildningsområdet och i samverkan med kompetensunionen, beroende på vad som är lämpligt, på bästa sätt stödja denna omvandling?